

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudců JUDr. Filipa Dienstbiera a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobce: **R. V.**, zastoupený Mgr. Petrem Kaustou, advokátem se sídlem Čs. Legií 1719/5, Ostrava – Moravská Ostrava, proti žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**, se sídlem 28. října 117, Ostrava, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 9. 2012, č. j. MSK 97756/2012, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 2. 12. 2015, č. j. 58 A 53/2012 - 68,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalobci **se vrací** zaplacený soudní poplatek za řízení o kasační stížnosti ve výši 5.000 Kč, který mu bude vyplacen k rukám jeho zástupce Mgr. Petra Kausty, advokáta, z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a předcházející řízení

[1] Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Magistrátu města Ostravy (dále jen „správní orgán prvního stupně“) ze dne 11. 7. 2012, č. j. SMO/227352/12/DSČ/Van. Správní orgán prvního stupně uznal žalobce vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů (zákon o silničním

provozu). Měl se ho dopustit tím, že dne 3. 3. 2012 v 11:40 hod. při řízení motorového vozidla na Ruské ulici v Ostravě -Vítkovcích neměl za jízdy rozsvícena potkávací světla nebo světla pro denní svícení a současně použil přední světla do mlhy, ačkoliv nebyla mlha, nesněžilo, ani hustě nepršelo (§ 32 odst. 1 a 4 zákona o silničním provozu). Za tento přestupek mu byla uložena pokuta ve výši 1.500 Kč a paušální náhrada nákladů řízení ve výši 1.000 Kč.

[2] Žalobce brojil proti rozhodnutí žalovaného u Krajského soudu v Ostravě, který žalobu zamítl jako nedůvodnou. Ve vyjádřeních svědků – policistů – neshledal rozpory, které by zpochybnilly věrohodnost jejich tvrzení. Oba svědci shodně tvrdili, že žalobce měl rozsvícená světla do mlhy a neměl rozsvícená potkávací světla. Kdo ze svědků řídil vozidlo, není rozhodující pro zjištění, jakými světly žalobce v inkriminované situaci svítil. Krajský soud souhlasil se závěry správních orgánů o věrohodnosti svědeckých výpovědí a důvěryhodnosti daných policistů (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 5. 2012, č. j. 8 As 100/2011 – 70). K otázce nesprávného svícení oba svědci vypovídali shodně. Jejich výpovědi nezpochybňuje ani stížnost žalobce na jejich postup. Žalobce při ústním jednání v řízení před krajským soudem navrhoval ohledání vozidla za přítomnosti odborníka, který by prověřil, zda je technicky možné, aby byla současně zapnuta obrysová a mlhová světla. Krajský soud tuto námitku vyhodnotil jako opožděnou, protože byla uplatněna až po uplynutí lhůty pro podání žaloby, a nevyhověl tak návrhu na provedení dalšího dokazování.

[3] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce kasační stížnost, ve které namítal, že zjištěný skutkový stav nemá oporu ve správním spise. Správní orgán vycházel při zjišťování skutkového stavu z výpovědí svědků, které se nezakládají na pravdě. Oba svědci uvedli, že stěžovatel svítil obrysovými (parkovacími) světly a předními mlhovými světly. Není technicky možné, aby svítila jen přední mlhová světla a zadní nikoliv, jak tvrdili svědci. Stejně tak není technicky možné, aby měl zapnutá přední mlhová světla, aniž by současně svítila potkávací světla. Správní orgány a krajský soud měly prověřit pravdivost tvrzení stěžovatele na základě znaleckého zkoumání, jak stěžovatel navrhoval v rámci jednání před krajským soudem.

[4] Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 20. 5. 2015, č. j. 1 As 222/2014 - 23 kasační stížnosti žalobce vyhověl a zrušil rozhodnutí krajského soudu, neboť krajský soud neodůvodnil odmítnutí důkazního návrhu stěžovatele náležitým způsobem. Krajský soud tento návrh odmítl s odůvodněním, že se jedná o novou žalobní námitku, kterou stěžovatel neuplatnil ve lhůtě pro podání žaloby. Podle Nejvyššího správního soudu stěžovatel ale navrhoval provedení důkazu, který měl podpořit jeho tvrzení uvedená již v žalobě. Tím pádem nešlo o rozšíření, ale upřesnění včasných žalobních tvrzení. Krajský soud proto neměl daný návrh stěžovatele odmítnout jako opožděný ve smyslu § 71 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Nejvyšší správní soud krajskému soudu uložil, aby v novém řízení navrhovaný důkaz provedl anebo náležitě a v souladu se zákonem odůvodnil, proč daný důkaz neprovede. Vzhledem k důvodům zrušení rozsudku soud již neposuzoval zbylé kasační námitky týkající se nesprávného hodnocení důkazů správním orgánem i krajským soudem.

[5] V novém řízení krajský soud napadeným rozsudkem žalobu opětovně zamítl. Zabýval se věrohodností výpovědí policistů a došel k závěru, že považuje výpovědi policistů za věrohodné, pokud neexistuje konkrétní důvod k opačnému posouzení (viz

rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 5. 2012, č. j. 8 As 100/2011 – 70). Nezpochybnil tvrzení svědků, neboť v jejich výpovědích neshledal rozpory. K otázce nesprávného svícení oba svědci vypovídali shodně a jejich výpovědi nezpochybně ani stížnost žalobce na jejich postup. Při soudním jednání byla žalobcem zpochybněna výpověď svědků tím, že není technicky možné, aby při zapnutí obrysových světel mohla být zapnuta i světla mlhová, a za tím účelem navrhl provést ohledání vozidla za přítomnosti odborníka. Krajský soud tento návrh zhodnotil jako nadbytečný a neúčelný, neboť v případě ohledání vozidla by byl zjišťován technický stav osvětlení ke dni ohledání, přičemž takový důkaz by měl nulovou vypovídací hodnotu o technickém stavu a možnostech svícení v době spáchání přestupku. Dle soudu by i případné zjištění nemožnosti současného svícení předních obrysových a mlhových světel a nesvícení zadních mlhových světel, nevylučovalo pravdivost výpovědi svědků, protože mohlo dojít např. k závadě na elektroinstalaci nebo vadě žárovek v době spáchání přestupku. Soud se dále ztotožnil s vyjádřením žalovaného odkazujícím na řadu předpisů týkajících se provozu na pozemních komunikacích, ze kterého vyplývá, že kombinace rozsvícených světel, jež svědkové popsali u vozidla žalobce, je technicky možná, resp. není vyloučena právně-technickými normami.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření k ní

[6] Proti rozsudku krajského soudu brojí žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností. Důvody, o které ji opírá, lze podřadit pod § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s. Navrhuje zrušení rozsudku krajského soudu spolu s vrácením věci k dalšímu řízení.

[7] Stěžovatel namítá, že soudem zjištěný skutkový stav nemá oporu v provedeném dokazování. Soud nesprávně vyhodnotil provedené důkazy a dále neprovedl důkaz – ohledání vozidla, na základě kterého by ověřil, zda svědci vypovídali pravdivě a tím také ověřil stěžovatelovu obhajobu. Ohledání vozidla soud neprovedl s odůvodněním, že by se zjistil pouze technický stav vozidla ke dni ohledání. Ohledání vozidla se však mělo provést dříve. Není tedy možné, aby tuto skutečnost soud použil proti stěžovateli. Krajský soud proto postupuje i nadále nezákonně, když odmítl bezdůvodně provést důkaz, který by mohl objasnit skutkový stav věci. Soud také nerespektoval závazný právní názor Nejvyššího správního soudu.

[8] Žalovaný ve svém vyjádření pouze uvedl, že zcela odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí a vyjádření v soudním řízení.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou, a není na místě kasační stížnost odmítnout pro nepřípustnost. Podle § 104 písm. a) s. ř. s., upravujícího důvody nepřípustnosti kasační stížnosti, platí, že „kasační stížnost je ... nepřípustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.“

[10] Judikatura Nejvyššího správního soudu dovodila nad rámec doslovného znění § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. další výjimky s ohledem na dodržení smyslu a účelu rozhodování ve správním soudnictví. Uvedené ustanovení nelze vztáhnout zejména na případy, kdy Nejvyšší správní soud původní rozhodnutí krajského soudu zrušil pro procesní pochybení, nedostatečně zjištěný skutkový stav, případně pro nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí, a nezabýval se věcnými otázkami. Odmítnutí následné kasační stížnosti za tohoto procesního stavu by znamenalo odmítnutí věcného přezkumu rozhodnutí z pohledu aplikace hmotného práva (viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 22. března 2011, č. j. 1 As 79/2009 – 165, publ. ve Sb. NSS č. 2365/2011). Právě o takový případ se jedná v posuzované věci, neboť předchozí rozsudek krajského soudu byl zrušen z důvodu vady řízení před soudem, aniž by se Nejvyšší správní soud zabýval věcí samou.

[11] Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[12] Kasační stížnost není důvodná.

[13] Stěžejní kasační námitkou je nezákonnost postupu krajského soudu, který navzdory závaznému právnímu názoru vyslovenému v předchozím rozsudku Nejvyššího správního soudu neprovedl důkaz ohledáním vozidla.

[14] Nejvyšší správní soud ve svém předchozím rozhodnutí zavázal krajský soud v řízení navrhovaný důkaz ohledáním vozidla provést *anebo* náležitě a v souladu se zákonem odůvodnit, proč jej neprovede. Nepřikázal však krajskému soudu *vylučně* důkaz provést, jak se stěžovatel domnívá. Pouze uzavřel, že tento důkazní návrh žalobce nebylo možné odmítnout jako opožděný.

[15] V nyní přezkoumávaném rozhodnutí krajský soud setrval na svém rozhodnutí důkaz neprovést. Návrh na doplnění dokazování ohledáním vozidla odmítl jednak jako nadbytečný, neboť skutkový stav byl spolehlivě zjištěn shodnými výpověďmi obou svědků, jednak jako neúčelný, neboť ohledáním by byl zjišťován technický stav vozidla ke dni ohledání. Takový důkaz by však měl nulovou vypovídací hodnotu o technickém stavu a možných kombinacích svícení v době spáchání přestupku.

[16] Nejvyšší správní soud se s krajským soudem shoduje v hodnocení navrhovaného ohledání vozidla jako neúčelného pro jeho nezpůsobilost prokázat stav vozidla ke dni spáchání přestupku. Nebylo by totiž možné věrohodně vyloučit možnost pozdějších úprav na vozidle, ať již úpravou nebo výměnou spínače světel, případně světlometů.

[17] Stěžovatel namítá, že v důsledku včasného neprovedení jím navrhovaného důkazů není kvůli chybnému postupu správních orgánů a krajského soudu spolehlivě zjištěn skutkový stav a proto trvá na zrušení rozhodnutí žalovaného. Pro takový postup ale Nejvyšší správní soud nemá důvod.

[18] Úkolem správního orgánu je, v souladu s § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, zjistit v řízení takový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu potřebném pro rozhodnutí. Na základě takto zjištěného skutkového stavu může dospět

k závěru, zda byl určitý delikt spáchán. V opačném případě by došlo k porušení zásady materiální pravdy, přičemž stěžovatel se právě tohoto porušení po celou dobu řízení dovolává.

[19] Pro posouzení věci je rozhodné, že rozhodnutí správních orgánů vychází ze skutkového stavu zjištěného ze shodných výpovědí dvou svědků. Proti nim stěžovatel brojil prostým tvrzením, že jím řízené vozidlo bylo osvětleno řádně. Netvrdil technickou nemožnost kombinace uváděné svědky. Takovým tvrzením není ani vyjádření stěžovatele při ústním jednání dne 26. 6. 2012 o nemožnosti použití parkovacích světel bez současného „blikání směrovkou, což se nestalo“. Neuváděl ani jiné skutečnosti zpochybňující věrohodnost svědeckých výpovědí. Nejvyšší správní soud již dříve připustil, že při kolizi mezi tvrzením obviněného z přestupku a policisty je zpravidla věrohodnější svědectví dopravního policisty, jehož denním úkolem je pozorovat a hodnotit situaci v silničním provozu a který zpravidla nemá na výsledku správního řízení žádný osobní zájem (srov. např. rozsudek NSS ze dne 27. 9. 2007, č. j. 4 As 19/2007 – 114). Za situace, kdy nebyly zjištěny žádné skutečnosti svědčící o vybočení ze služebních povinností zasahujících policistů, nebyl správní orgán povinen důvodně pochybovat o dostatečnosti zjištění skutkového stavu, z něž při svém rozhodnutí vycházel.

[20] Při soudním přezkumu rozhodnutí správních orgánů soud v rozsahu žalobních námitek zkoumá správnost a úplnost skutkových zjištění a v tomto rozsahu je může ověřit i zopakováním některých provedených důkazů, případě provedením důkazů nových. Stěžovateli tedy nemůže být v obecné rovině přičítáno k tíži, že důkaz ohledáním vozidla navrhl až v řízení před soudem. Na druhou stranu, jestliže se v důsledku plynutí času snížila či zcela vymizela důkazní hodnota jím navrhovaného důkazu, je pouze důsledkem jeho procesní taktiky, pokud k takovému důkazu nebude přihlíženo, nebo dokonce nebude ani proveden.

[21] Prokazovat stav věci (nebo místa činu) v minulosti je obecně problematické. Je tomu proto, že v průběhu času se mění stav věci, její vlastnosti, vzezření, funkčnost, apod., ať už v důsledku jejího užívání, vnějších objektivních zejména přírodních jevů (např. počasí) nebo i vědomými dodatečnými zásahy do věci prováděné člověkem. Proto, je-li stav určité věci (místa) důležitý pro objasnění zjišťovaného skutkového stavu, patří její ohledání mezi prvotní úkony v konkrétním řízení. Není ovšem úkonem povinným, zejména za situace, kdy o stavu věci s ohledem na další skutečnosti zjištěné dosud provedenými jinými důkazy, nejsou pochybnosti. Ty může přinést mimo jiné i osoba podezřelá či obviněná z přestupku; neučiní-li tak a správní orgán nemá pochybnosti o svých skutkových zjištěních, nemusí provádět „povinně“ další úkony, které v jiných případech slouží k objasnění skutkového stavu.

[22] Tak tomu bylo i v posuzovaném případě. Správní orgán vycházel ze shodných tvrzení zakročujících policistů o tom, jak bylo kontrolované vozidlo osvětleno. Proti tomu postavil žalobce své tvrzení, že vozidlo bylo osvětleno řádně (rozuměj podle předpisů). Na technickou nemožnost osvětlení vozidla zpochybňující tvrzení policistů nijak nepoukazoval, ačkoliv nepochybně mohl. Přišel-li s tímto tvrzením až v řízení před krajským soudem, jde o tvrzení opožděné, nikoli ve významu času, ale jednak pro problematičnost takového zjišťování z důvodů výše uvedených, jednak pro úplnost a

správnost skutkových zjištění učiněných správním orgánem na základě zhodnocení ostatních provedených důkazů.

IV. Závěr a náklady řízení

[23] S ohledem na nedůvodnost stěžovatelových námitek Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

[24] Druhým výrokem rozhodl soud o vrácení zaplaceného soudního poplatku stěžovateli. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu dospěl v rozhodnutí ze dne 16. 2. 2016, č. j. 10 Afs 186/2014 – 60, k závěru, že „[ú]častník řízení podávající ve své věci opakovaně kasační stížnost proti rozhodnutí krajského soudu vydanému poté, kdy bylo předcházející rozhodnutí ke kasační stížnosti téhož účastníka Nejvyšším správním soudem zrušeno, již není povinen soudní poplatek za tuto další kasační stížnost platit, pokud ve věci již jednou tento poplatek zaplatil (§ 6a odst. 5 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích).“

[25] Stěžovatel zaplatil soudní poplatek ve výši 5.000 Kč v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku krajského soudu ve věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 1 As 222/2014. Stěžovatel následně podal v téže věci nyní projednávanou kasační stížnost, za kterou rovněž zaplatil soudní poplatek ve výši 5.000 Kč. Vzhledem k závěrům rozšířeného senátu však k této platbě povinen nebyl. Má proto právo na jeho vrácení dle § 10 odst. 1 věta první zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích.

[26] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud na základě § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému v tomto řízení nevznikly žádné náklady převyšující náklady běžné administrativní činnosti, a proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. listopadu 2016

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu